

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

вибірковий освітній компонент
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем
вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю 242 «Туризм»
мова навчання – українська

Рекомендовано кафедрою соціальних і
гуманітарних дисциплін на 2021- 2022
навчальний рік.
Протокол від «30» серпня 2021 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності» сприяють розвитку світоглядної культури у здобувачів вищої освіти, навчати майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх питаннях розвитку музейної культури, вплинути на формування у здобувачів особистісного погляду на спадщину, прилучати до культурних надбань людства та національної культури України з позиції об'єктивності, розкриють зміст, спрямованість, особливості музейної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач оволодіє культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності. Здобувач набуватиме навички вільного спілкуватися, міжособистісної взаємодії та здатністю працювати як у команді, так і автономно.

Навчальна дисципліна «Організація музейної діяльності» висвітлена у прикладному сенсі як комплекс суспільної діяльності, яка охоплює практичну роботу як окремих музеїв, так і всієї музейної мережі, питання музейної політики й законодавства, науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення, керівництва, підготовки та перепідготовки кадрів, міжнародних зв’язків.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Гонтаренко Людмила Олександровна, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 416. Робочий номер телефону – 707-34-78
E-mail	lgontarenko910@gmail.com
Наукові інтереси	- музей як соціокультурний інститут історія розвитку музейної справи - нові напрямки музейної діяльності - історія пожежної безпеки, - гіbridна та інформаційна війни, - діяльність відомчих індустріальних пожежних команд в УСРСР - штучний інтелект як технологія майбутнього на сучасному етапі розвитку суспільства -мобільне навчання, як доповнення до традиційного
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в студентських аудиторіях в процесі вивчення гуманітарних дисциплін;

<p>Наукова діяльність за освітнім компонентом</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гонтаренко Л.О., Хорошев О.М. Історія України: конспект лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 68 с. 2. Історія та культура України: методичні вказівки з підготовки до семінарських занять та самостійної роботи під час вивчення навчальної дисципліни циклу професійної підготовки (нормативна база). Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакал / Л. О. Гонтаренко, О. М. Хорошев,. – Х : НУЦЗУ, 2019 . – 26 с. 3. Гонтаренко Л.О. Музей як соціокультурний інститут/ Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури// Тези всеукраїнської конференції НУЦЗУ12 жовтня 2021. (ел. Вид). С.12. 4. Харламов М.І., Гонтаренко Л.О. Взаємовідносини НКВС УСРС та Українського військового округу (УВО) з питань пожежної безпеки у другій половині 1920-х років. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових рпачь / Гол. ред. В.М. Ващевич. – К.: Видавництво Гілея, 2018. – Вип.. 132 (5) – 396 .С. 54-57 5. Харламов М.І., Гонтаренко Л.О. Діяльність пожежних промислових дружин у 1929-1934 роках в Україні. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових рпачь / Гол. ред. В.М. Ващевич. – К.: Видавництво Гілея, 2018. – Вип.. 134 (7) – 396 .С. 60-62 6. Гонтаренко Л.О., Парфьонов Г.А. Мобільне навчання, кроки впровадження. Economic and social-focused issues of modern world conference proceedings of the international scientific conference october 24 – 25, 2018 Bratislava 2018, 424 с., с. 321-326 7. Lyudmila O. Gontarenko, Viktoriya R. Tsokota, Glib A. Parfenov. Prospects and problems of mobile learning. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology Monograph 19, 546 с., С. 200-208 SBN: 978-83-952000 - 1 - 4 8. Гонтаренко Л.О., Парфьонов Г.А. Мобільне навчання як доповнення до традиційного. <i>Contemporary Problems of Improve Living Standards in a Globalized World</i>. Volume of Scientific Papers. The Academy of Management and Administration in Opole, 2018; ISBN 978-83-946765-1-3 (electronic edition); pp.770, illus., tabs., bibls.P. 528-532 9. Гонтаренко Л.О., Цокота В.Р., Лебедєва С.Ю., Парфьонов Г.А. Кроки до безпеки дітей у надзвичайних ситуаціях. Вісник НУЦЗ України. Серія: Державне управління./ Випуск 11 (2) 2019 – С.363-372 10. Михайло Харламов, Ольга Цибулько, Людмила Гонтаренко Діяльність відомчих індустріальних пожежних команд в УСРС наприкінці 1920-х рр.. – першій половині 1930-х рр./Старожитності Лукомор'я, 2021 - №4(7) – С.161-171 11. Maksym Iasechko, Mykhailo Kharlamov, Hanna Skrypczuk, Kateryna Fadyeyeva, Liydmila Gontarenko, Oksana Sviatnaia. A inteligencia artificial como tecnologia do future no estagio do future no estagio atual de desen. Lapage em revista.
--	---

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Історія та культура України» проводяться згідно з затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 416. В разі додаткової потреби здобувача вищої освіти в консультації її час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація музейної діяльності»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи музею, як суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти очна (денна)
Статус дисципліни	вибіркова загальна
Рік підготовки	3 - й
Семестр	6-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	-
- семінарські заняття (годин)	24
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	46
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного навчання необхідне опанування наступних навчальних дисциплін: історія та культура України, краєзнавство, країнознавство та географія туризму, основи туризмознавства, менеджмент туризму, маркетинг туризму, світовий туризм.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПР
- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	ПР02
Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	ПР12
Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	ПР14
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПР21

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК, ПК
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК02
- Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.	К19
- Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.	К21
- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати,	К24

аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.	
---	--

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Музей як інститут та система

Тема 1.1. Музей як складова туризму

Предмет і завдання курсу «Організація музейної діяльності». Предмет і завдання курсу «Організація музейної діяльності» як складова частіша туристичної та складової світової культури. Місце музею в системі вузівського навчання та світової культурної спадщини. Міжпредметні зв'язки «Організація музейної діяльності» у вивчені туристичної діяльності. Значення курсу «Організація музейної діяльності» для фахової підготовки і виховання громадянської позиції та патріотизму, вироблення історичної та культурної свідомості. Наукова література. Характеристика архівних джерел. Визначення музеїв. Історичний та сучасний досвід музейної справи. Роль і значення музеїв. Особливості і функції музеїв. Музейна справа та його специфіка. Історичні причини виникнення і поширення музеїв. Музейні експонати. Стан діяльності музеїв. Термінологія музейної та екскурсійної справ

Тема 1.2. Класифікація музеїв

Виникнення історичних, художніх, природничо-наукових та інших профілів музеїв. Розподіл музеїв на групи відповідно до функцій, характеру збірок або за іншими ознаками. Сучасна наукова класифікація розрізняє музеї за типами й профілями. Суспільне призначення та напрями роботи музеїв. Типи музеїв. Основні профілі музеїв. Комплекс завдань охоронних, збиральницьких, просвітницьких, наукових. Музейні напрями: археологія, охорона ландшафтного середовища та окремих природничих зон, історико-архітектурні заповідники, тематичні колекції пам'яток матеріальної та духовної культури. Академічні, науково-дослідні музеї та навчальні музейні заклади, які діють у системі середньої, вищої освіти, на виробництвах і представляють еталонні зразки й напрацювання різних галузей науки, промисловості, техніки, художніх ремесел. Громадські музеї, приватні колекції. Профілі музеїв та приналежність. Джерела фінансування музеїв

Тема 1.3. Основи та історія розвитку музейної діяльності

Основи музейної діяльності. Основними напрямами музейної справи: культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота. Музей як один з інструментів самоусвідомлення культури у процесі творення нею власної концепції розвитку та самоідентифікації певної культури (етнокультурної спільноти) щодо інших

культур. Функції, форми та особливість музеїв діяльності сучасних музеїв. Науково-дослідні, освітні функції та популяризаторська діяльність тісно поєднуються. Завдання наукової роботи музеїв. Історія розвитку музеїв. Розвиток музейної справи в Україні. Правові засади збереження. Структура музея. Музейне приміщення. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею. Технічне оснащення музею.

Тема 1.4. Музей як соціокультурний інститут.

Форми надавання музейних послуг. Значення музею в системі соціокультурних інститутів. Організація роботи системи музею. Музей як форма комунікації. Розробки стратегії і політики існування музею, координації його мети, виявлення сильних і слабких сторін, оцінки загроз і перспектив. Розвиток інноваційної сфери, перетворення музею на інноваційні установи комунікації й естетичного культурного дозвілля. Відвідувач - співрозмовник. Нові форми діяльності, суспільної комунікації й технології гостиного сервісу. Музей - творчий пошук. Пропонування технічно, художньо чи інформаційнооновлених форм експозиції, нові виставки та презентації сучасного культурного життя. Розширення послуг. Партнерські мережі.

МОДУЛЬ 2. СКЛАДОВІ ТА РОБОТА МУЗЕЙВ

Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв

Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму. Основні музейні послуги. Додаткові музейні послуги. Formi експонування. Експозиція рухома, анімована, інтерактивна. Для зацікавлення відвідувачів пропонуємо застосувати такі, Імідж музею, формування та зміни. Поточні та планомірні заходи. Formi експонування. Організаційне оформлення роботи музею. Робота з відвідувачами та додаткові послуги. Плануванню відносин музею із засобами масової інформації. Встановлення взаємовигідного партнерства і співробітництва із ЗМІ через форми регулярної комунікації: брифінги, прес-конференції, "круглі столи", публічні дискусії, презентації. успішність комунікації; ефективність інформаційного впливу. Роль музейного працівника. Процес музейної комунікації. Екскурсійний вплив. Вивчення мотивів відвідування, групи відвідувачів за способом сприйняття музейної інформації. Музейні послуги, фактори впливу. Маркетингові завдання музеїв.

Тема 2.2. Екскурсійне обслуговування в музейних установах

Етапи підготовки екскурсії. Визначення мети і завдань екскурсії. Вибір теми. Добір літератури й упорядкування бібліографії. Визначення джерел екскурсійного матеріалу. Знайомство з експозиціями і фондами музеїв по темі. Добір і вивчення екскурсійних об'єктів. Упорядкування маршруту екскурсії. Обхід маршруту. Підготовка контролального тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки ведення екскурсії.

Упорядкування методичної розробки. Упорядкування індивідуальних текстів. Прийом (захист) екскурсії. Затвердження екскурсії.

Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками.

Тема 2.3. Експозиційна діяльність

Складання та етапи тематико-експозиційного плану. Зміст експозиції, перелік експонатів, місцезнаходження експонатів в експозиції, примітка. Додатки до тематико-експозиційного плану: графічну (фото) схему розташування матеріалів, експозиційні графіки, ескізи, діаграми тощо. Пояснювальні тексти та етикетаж (номенклатурний, анотаційний і орієнтувальний (показчики порядку огляду експонатів, таблиці й маршрути залів). Експозиційного поясу, тематичні вузли. Експозиційна діяльність: принципи організації та проектування. Монтажний проект. Лінійна та комплексна схеми. Найпоширеніші експозиційні прийоми: виділення експозиційних центрів і чільних експонатів, розрядка шляхом створення ділянок порожнього простору, виявлення логічних, образно-естетичних та сприйняттєво-візуальних зв'язків між предметами, зіставлення або протиставлення та ін. Розташування експонатів, виділення першого і другого планів. Постійні експозиції. Тимчасові експозиції.

Тема 2.4. Комплектування, облік та зберігання

Наукове комплектування музеїв. Аналіз стану музейних фондів, визначення потреби в матеріалах, налагодження контактів, вивчення бібліографічних та історичних джерел). Наукове планування (тематики комплектування, організація експедиційної роботи). Збирання матеріалів. Попередня атрибуція та визначення категорії пам'яток. Диференційована оцінка вартості предметів, визначення категорії пам'яток. Категорії предметів музейного значення (писемні, нумізматичні, художні, природничо-історичні, науково-технічні, меморіальні). Облік музейних колекцій та його етапи. Каталогізація. Зберігання музейного матеріалу. Музейні фонди та вимоги до них.

Тема 2.5. Заходи для підготовки екскурсійного проекту

Вибір об'єкту. Етапи, схеми та планування екскурсійного проекту. Написання екскурсії. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування, тематика екскурсії і т.п. мають бути орієнтовані на визначений сегмент ринку, категорію споживача. Орієнтування на аудиторію. Цілі, інтереси, мотивацію, установки та преференції (пільговість) екскурсантів. Цілісність екскурсії. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками. Чинники організації та проведення екскурсій. Діяльність для активізації відвідувачів музею.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	усього	Очна (денна) форма навчання					
		Кількість годин					
		у тому числі					
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна роця	модульна робота
6 - й семестр							
Модуль 1.							
Тема 1.1. Музей як складова туризму	10	2	2		6		
Тема 1.2. Класифікація музеїв	14	4	4		6		
Тема 1.3. Основи та історія розвитку музейної діяльності	10	2	2		6		
Тема 1.4. Музей як соціокультурний інститут	12	2	4		6		
Разом за модулем 1	46	10	12		24		
Модуль 2							
Тема 2.1. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	9	2	2		5		
Тема 2.2. Екскурсійне обслуговування в музейних установах	10	2	2		6		
Тема 2.3. Експозиційна діяльність	14	4	4		6		
Тема 2.4. Комплектування, облік та зберігання	11	2	4		5		
Разом за модулем 2	44	10	12		22		
Разом	90	20	24		46		

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	очна
1	Музей як складова туризму	2
2	Класифікація музеїв	4
3	Основи та історія розвитку музейної діяльності	2
4	Музей як соціокультурний інститут.	4
	Модуль 2	
1	Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	2
2	Екскурсійне обслуговування в музейних установах	2

3	Експозиційна діяльність	4
4	Комплектування, облік та зберігання	4
	Разом	24

**Теми практичних занять (не передбачені)
Теми лабораторних занять (не передбачені)**

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		очна
1	Музей як складова туризму	6
2	Класифікація музеїв	6
3	Як будуються музеї	6
4	Музей як соціокультурний інститут.	6
5	Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв	5
6	Екскурсійне обслуговування в музейних установах	6
7	Експозиційна діяльність	6
8	Комплектування, облік та зберігання	5
	Разом	46

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, модульні контрольні роботи, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальноу шкалу.

Шкали оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ВНЗ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		
		екзамен	зalік	
90-100 <i>(та вище з урахуванням необов'язкових завдань)</i>	A	відмінно	зараховано	
80-89	B	добре		
65-79	C			
55-64	D	задовільно		
50-54	E			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами

навчальних занятт та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занятт	Кількість навчальних занятт	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занятт
I. Поточний контроль за 1 семестр			
Модуль 1	лекції	5	1
	семінарські заняття	5	3
	практичні заняття	-	-
	модульний контроль*	1	10
Разом за модуль 1			30
Модуль 2	лекції	5	1
	семінарські заняття	6	3
	практичні заняття		
	модульний контроль*	1	10
Разом за модуль 2			33
Конспект лекцій			7
Разом за поточний контроль			70
<i>Індивідуальна самостійна робота (не обов'язкова)</i>			до 10
II. Підсумковий контроль (диференційований залік)*			20
Разом за всі види навчальних занятт та контрольні заходи			100

* – види навчальних занятт та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занятт та самостійної роботи; оцінка (бали) за самостійну роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться на лекційному та практичному заняттях за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на лекційних і практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на лекційному занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 1 балу):

1-бал – здобувач приймає активну участь в обговоренні теоретичних та практичних питань, демонструє здатність самостійного пошуку відповідей, здійснення аналізу наданого матеріалу, надає правильні відповіді на питання викладача;

0 балів – здобувач не приймає участь в обговоренні питань, не знає відповіді на поставлені питання

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів *на семінарському занятті* (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усих виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Розвиває власну думку, самостійно добирає приклади;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усих виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усих виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Модульний контроль.

Модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів за період навчання. Здійснюється шляхом проведення тестування або письмових контрольних робіт під час аудиторних занять.

Тестування – метод оцінювання навчальних досягнень здобувачів, допомагає виявити наявність певних знань, умінь і навичок, засвоєних здобувачами під час аудиторних занять. Застосовуються тестові завдання закритої (з вибором однієї або кількох правильних відповідей) та відкритої (не мають запропонованих варіантів відповідей) форми. Тестування складається з окремих тестів. Тести охоплюють набір завдань, що відповідають структурі та змісту змістового модуля навчальної дисципліни.

Контрольна робота – письмова робота, виконана здобувачем за відповідною темою. В роботі має бути розкритий зміст теоретичних питань, визначених викладачем. Тривалість виконання контрольної роботи – одна академічна година. Роботи виконуються у присутності викладача. Контрольні роботи перевіряються викладачем протягом тижня, після чого оголошуються оцінки.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних

контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

9-10 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі тестові завдання;

7-8 бали – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань;

5-6 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

3-4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1-2 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі – екзамену. Під час підсумкового контролю оцінюється також якість і повнота викладення матеріалу в конспекті лекцій здобувача.

Конспект лекцій.

Конспект лекцій – це стислий писаний зміст/виклад курсу лекцій однієї навчальної дисципліни; систематично, коротко, логічно й зв’язно передає зміст лекцій курсу; спосіб роботи з текстом, мета якого – зафіксувати й опрацювати його. Кожний здобувач зобов’язаний вести конспект на кожній лекції, стисло занотовуючи поданий викладачем матеріал.

Критерій оцінювання змісту конспектів лекцій здобувача (оцінюється в діапазоні від 0 до 7 балів):

6-7 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у повному обсязі; здобувач глибоко та всебічно володіє матеріалом конспектом, легко орієнтується у ньому;

4-5 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у повному обсязі; здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

3 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем не в повному обсязі; в цілому здобувач володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

2 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем не в повному обсязі; здобувач також не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, орієнтуючись у ньому з великими труднощами, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал лекції, допускаючи при цьому помилки;

1 бал – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем частково; поверхневим є володіння здобувачем навчальним матеріалом, він не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни відсутній.

Індивідуальна самостійна робота (не є обов'язковою, тому бали додаткові).

Критерії оцінювання індивідуальної роботи здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки. Оцінюється досягнення здобувачів у індивідуальній роботі, допомагає виявити наявність певних знань, умінь і навичок, засвоєних здобувачами під час самостійної роботи та вивчення додаткового матеріалу.

10 балів – здобувач у повному обсязі володіє представленим матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт),

глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі поставлені завдання;

8-9 бали – здобувач достатньо володіє додатковим матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

6-7 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

3-5 бали – не в повному обсязі володіє усної відповіді або реферативному викладанні, презентації, підготовці тез та виступу на для конференції, підготовці роботи на конкурси (студентських робіт). Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1-2 бал – частково володіє представленим матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час індивідуальної роботи, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення.

Диференційований залік.

Диференційований залік є формою підсумкового контролю рівня та якості засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних умінь і навичок з окремої навчальної дисципліни. Екзамен проводиться в період екзаменаційної сесії в передбачені навчальним планом терміни згідно з розкладом, затвердженим в НУЦЗУ. Диференційований проводиться в усній формі за білетами, які затверджуються кафедрою. Білет складається з двох теоретичних питань, що відображають зміст усієї програми навчальної дисципліни. Відповіді на питання оцінюються за їх повнотою.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 20 балів):

18-20 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

15-17 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в

основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

12-14 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всеобічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки;

8-11 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

4-7 балів – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки;

0-3 бали – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Методичне забезпечення

Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (модульний контроль, диференційований залік)

Модуль 1

1. Роль і значення музеїв
2. Визначення музеїв
3. Історичний досвід організації музейної діяльності
4. Сучасний досвід музейної діяльності
5. Особливості і функції музеїв.
6. Музейна діяльність та її специфіка.
7. Історичні причини виникнення і поширення музеїв.
8. Класифікація музеїв
9. Типи музеїв
10. Основні профілі музеїв.
11. Джерела фінансування музеїв
12. Комплектування, облік та зберігання.
13. Наукове комплектування музеїв
14. Як будуються музеї
15. Музей як соціокультурний інститут
16. Постійні та тимчасові експозиції.
17. Тематико-експозиційний план
18. Структура музея.
19. Музейне приміщення.
20. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею.
21. Технічне оснащення музею
22. Музей як форма комунікації.

Модуль 2

1. Маркетинг музеїв
2. Рекламно-інформаційна діяльність музеїв
3. Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму
4. Імідж музею, формування та зміни.
5. Форми експонування.
6. Організаційне оформлення роботи музею.
7. Робота з відвідувачами та додаткові послуги
8. Екскурсійне обслуговування в музейних установах
9. Етапи підготовки екскурсії
10. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій
11. Класифікація екскурсій
12. Диференціація екскурсійного обслуговування
13. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
14. Правові засади збереження
15. Облік музейних колекцій
16. Зберігання
17. Експозиційна діяльність
18. Форми надавання музейних послуг
19. Значення музею в системі соціокультурних інститутів.
20. Організація роботи системи музею.
21. Наукові основи діяльності музеїв
22. Специфіка за напрямками музеїв наукової роботи

Питання до диференційованого заліку

1. Роль і значення музеїв
2. Визначення музеїв
3. Історичний досвід музейної діяльності
4. Наукові основи діяльності музеїв
5. Специфіка за напрямками музеїв наукової роботи
6. Сучасний досвід музейної діяльності
7. Особливості і функції музеїв.
8. Специфіка музеїв та їх роботи.
9. Історичні причини виникнення і поширення музеїв.
10. Класифікація музеїв
11. Типи музеїв
12. Основні профілі музеїв.
13. Джерела фінансування музеїв
14. Комплектування, облік та зберігання.

15. Наукове комплектування музеїв
16. Облік музейних колекцій
17. Зберігання
18. Експозиційна діяльність
19. Постійні експозиції
20. Організація тимчасової експозиції.
21. Тематико-експозиційний план
22. Маркетинг музеїв
23. Рекламно-інформаційна діяльність музеїв
24. Роль і місце музеїв в інфраструктурі туризму
25. Імідж музею, формування та зміни.
26. Форми експонування.
27. Робота зі збирання експонатів
28. Організаційне оформлення роботи музею.
29. Робота з відвідувачами та додаткові послуги
30. Екскурсійне обслуговування в музейних установах
31. Етапи підготовки екскурсії
32. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсій
33. Класифікація екскурсій
34. Диференціація екскурсійного обслуговування
35. Засади співпраці із туристичними організаціями та колективними замовниками
36. Як будуються музеї
37. Правові засади збереження музейних експонатів
38. Структура музея
39. Музейне приміщення
40. Нерухомі пам'ятки історії та культури у складі музею
41. Технічне оснащення музею
42. Музей як соціокультурний інститут
43. Форми надавання музейних послуг
44. Значення музею в системі соціокультурних інститутів.
45. Організація роботи системи музею.
46. Музей як форма комунікації.

Рекомендовані джерела інформації

Література:

Базова

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалавського) рівня вищої освіти.
2. Маньковська Р. Розвиток сучасного музейництва в Україні. В кн.: Музейна справа та музейна політика в Україні XX ст. К., 2004

3. Піскова Е. Специфіка та основні напрями формування музейної мережі України в XIX – на початку ХХ ст. В кн.: Музей України XIX – початку ХХ століття. К., 2005
4. Основи музейної справи. Київський міський педагогічний університет імені Б.Грінченка. К., 2005
5. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навчальний посібник. К., 2008

Допоміжна

1. Воронова Л.М. Музей і влада: Державна політика щодо музеїнництва в Україні у 70–80-х рр. ХХ ст. "Вісник Харківської державної академії культури", 2001, № 4
2. Кепін Д.В. Музеєзнавство: перспективи розвитку. "Праці центру пам'яткоznавства НАН України", 2004, № 6
3. Омельченко Ю.А. История музеиного строительства на Украине: 1917–1932. К., 1972
4. Буланий І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України: Історія, досвід, проблеми. К., 1979
5. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство. К., 1980
6. Франко І. Галицьке краєзнавство. В кн.: Франко І. Зібрання творів, т. 46, кн. 2. К., 1986
7. Омельченко Ю.А. Розвиток учебних музеїв. К., 1988
8. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України: Становлення і розвиток. К., 1989
9. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / [пер. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич]. – Львів: Літопис, 2005. – 632 с. – (Посібник).
10. Квебекская декларация: основные принципы новой музеологии // Museum. – 1985. – № 148. – С. 21.
11. Климишин О.С. Наукові основи природничої музейної діяльності // Наук. зап. Держ. природозн. музею НАН України. – Львів, 2000. – Т. 15. – С. 11-21.
12. Климишин О.С. Природнича музейна термінологія: словник-довідник. – Львів, 2003. – 244 с.
13. Климишин О.С. Зміст і завдання комунікаційної діяльності природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2005. – Вип. 21. – С. 5-10.
14. Климишин О.С. Методологічні та методичні засади науково-природничого моніторингу // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. Екологічний збірник-4. – Т. 23. – Львів, 2008. – С. 329- 335.
15. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство (На матеріалах музеїв Української РСР): Курс лекцій. – К.: Вища школа. – 1980. – 120 с.
16. Ривьер Ж.А. Эволюционное определение экомузея // Museum. – 1985. – № 148. – С. 8-12.
17. Свенціцький Іларіон. Про музей та музеинництво. – Львів, 1920. – 80 с.

18. Соломонова Т. До питання про розвиток професійної термінології в музейній галузі України // Інформаційний бюлєтень "Український музей". – 2007. – № 3(17). – С. 4.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>)
2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (<http://www.dsns.gov.ua>)
3. Сайт Національного університету цивільного захисту України (<http://www.nuczu.edu.ua>)
4. Сайт Міністерства соціальної політики України (<http://www.msp.gov.ua>)
5. Піскова Е.М., Федорова Л.Д. Музейна справа в Україні [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 7: Mi-O / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2010. - 728 с.: іл.. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Muzejna_sprava
6. Європейський досвід реформування музейної сфери: уроки для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.edu.ua/-bitstream/handle/>.

Розробник(и):

Людмила Гонтаренко
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)